

Polis Akademisi Öğrencilerinin Genel Öz Yeterlik İnançları ve Sporda GÜdülenme Kaynaklarının İncelenmesi

Examination of the Police Academy Students' General Self-Efficacy Beliefs and Sources of Sports Motivation

Araştırma Makalesi

Savaş ŞANLI

Polis Akademisi Başkanlığı, ANKARA

ÖZ

Bu çalışmanın amacı, Polis Akademisi'nde sportif faaliyetlere katılan öğrencilerin genel öz yeterlik inançlarını ve sporda güdülenme kaynaklarını incelemektir. Çalışmaya 2012 yılında Polis Akademisi'nde bireysel ve takım sporlarıyla uğraşan 314 erkek öğrenci katılmıştır. Bu çalışmada kullanılan veriler, "Sporda GÜdülenme Ölçeği", "Genel Öz Yeterlik Ölçeği" ve "Kişisel Bilgi Formu" kullanılarak toplanmıştır. Verilerin analizi için Pearson Korelasyon Katsayısı, tek yönlü varyans analizi ve bağımsız gruplar için t testi uygulanmıştır. Yapılan analizler sonucunda, sporcuların genel öz yeterlik ve sporda güdülenme ölçeğinin dışsal için dışsal güdülenme boyutunun, sınıfa; sporda güdülenme ölçeğinin bilmek-başarmak için içsel güdülenme boyutunun ferdi olarak ya da takım halinde sportif etkinliğe katılmaya göre farklılık gösterdiği saptanmıştır. Genel öz yeterlik ve sporda güdülenme ölçeğinin

ABSTRACT

The purpose of this study is to examine the general self-efficacy beliefs and source of motivation of the Police Academy students engaged in sport activities. 314 male students take part in individual and team sports at the Police Academy in 2012 participated in this study. The data used in this study were collected by using "Sport Motivation Scale", "General Self-Efficacy Scale" and "Personal Information Form". Pearson correlation coefficient, one-way analysis of variance and t-test were conducted for data analysis. The study revealed that there are significant differences between general self-efficacy levels and extrinsic motivation levels in sports depending on "class" and there are significant differences in the levels of intrinsic motivation to know-accomplishment depending on "participating in individual or team sports". On the contrary, general self-efficacy, intrinsic motivation to experience stimulation, introjection, identifi-

uyaran yaşamak için isel güdülenme, dışsal, ie atım ve zdeşim için dışsal güdülenme ile gdlenmeme boyutlarının ferdi olarak ya da takım halinde sportif etkinliğe katılmaya; sporda güdülenme leğinin bilmek-başarmak ve uyaran yaşamak için isel güdülenme, ie atım ve özdeşim için dışsal güdülenme ile güdülenmeme boyutlarında sınıfa göre anlamlı fark saptanmamıştır. Sporda güdülenme leğinin bilmek-başarmak ve uyaran yaşamak için içsel güdülenme, dışsal, ie atım ve özdeşim için dışsal güdülenme boyutları ve genel öz yeterlilik puanları arasında düşük düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür. Genel z yeterlik ve sporda güdülenme leğinin güdülenmeme boyutu arasında anlamlı bir ilişki görülmemiştir. Sonuç olarak bu çalışmanın bulguları, sportif faaliyetlere katılan öğrencilerin genel öz yeterlik ve güdülenme seviyelerini nasıl geliştirebileceklerine ilişkin pratik yöntemler ve öneriler sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Gdleme, z Yeterlik, İe Atım, zdeşim, Güdülenmeme.

Key Words

Motivation, Self-efficacy, Introjection, Identification, Amotivation

GİRİŐ

Beden eğitimi ve spor faaliyetleri; bireylerin beden, ruhen ve fikren gelişimlerini sağlamak, milli bilinç ve vatandaşlık duygularını kuvvetlendirmek ve günlük yaşamın koşullarına hazırlamak amacı ile yapılan düzenli ve metotlu çalışmalardır. Bu faaliyetlere hem erkeklerin hem de kızların faal olarak katılmasında eğlence, eğzersiz yapma, becerilerini geliştirme, başarılı olduğunu gösterme, sağlıklı olma, arkadaşlarıyla beraber olma, yeni arkadaşlar edinme ve yarışma gibi hem maddi hem de manevi doyum kazandıran nedenler bulunmaktadır (Yetim, 2011). Sporcuların sporun içinde veya dışında kalmalarında birden fazla motiv ve genel öz yeterlik inancı etkili olabilmektedir. Güdülenme ve genel öz yeterlik kavramları, spor psikolojisi alanının temel konuları içerisinde yer almaktadır.

Güdülenme, "Davranışın altında yatan nedenleri açığa çıkarma" şeklinde tanımlanmaktadır (Toros, 2001). Güdülenme kuramlarından "*Bilişsel Değerlendirme Kuramı ve Hedefi Gerçekleştirme Kuramı*" spor alanında geniş uygulama alanına sahiptirler. (Kazak, 2004; Moralı, Doğan, Toros ve Engür, 2004). Deci ve Ryan'ın

cation, external regulation, amotivation in sport motivation levels did not differ between individual and team sports. In addition, intrinsic motivation to know-accomplishment, intinsic motivation to experience stimulation, introjection, identification and amotivation levels did not differ among the upper and lower classes. A low level of positive significant relationship was observed among intrinsic motivation to know-accomplishment, intinsic motivation to experience stimulation, introjection, identification, external regulation and general self-efficacy scores. Consequently, the findings of the study provide practical methods and recommendations on how students engaged in sport activities improve their general self-efficacy and motivation levels.

(1985) *Bilişsel Değerlendirme Kuramı*, insanın doğuştan itibaren psikolojik olarak bireysel yeterlilik ve zgr irade duygusuna gereksinim hissettiğinden bahsetmektedir. Bu teoriye göre güdülenmenin altında yatan sebepler güdülenmeme, içsel ve dışsal olmak üzere üç kategoride incelenmektedir (Kazak, 2004; Moralı ve diğ., 2004).

İçsel güdülenme, kişinin zgr olarak zevk aldığı ve ilgi duyduğu için bir aktiviteye katılması ve ayrıca herhangi bir ödül almadan veya kısıtlamanın olmadığı durumlarda kendini gerçekleştirme amacıyla iştirak etmesi olarak tanımlanmaktadır (Deci, 1975). İçsel güdülenmede başarı ve haz alma duygularının etkin rol oynadığı görülmektedir. Hemen hemen bütün sporlar bu tip içerikleri barındırmaktadır. Bu nedenle de spor psikologları spora katılım göstermede içsel güdülenmenin (Weiss ve Bredemeier, 1983) ya da içsel güdülenme ile ilgili kavramların antrenörler veya spor yöneticileri bakımından önemine değinmişlerdir (Gould, 1982).

Daha sonraki çalışmalarda, içsel güdülenmenin bilmeye, başarmaya ve uyarılmaya yönelik üç alt

kategorisi olduğu ileri sürülmüştür (Vallerand ve Losier, 1999; Vallerand, Deci ve Ryan, 1987; Vallerand ve Bissonnette, 1992): Bilmeye yönelik güdülenmede merak, öğrenme, araştırma gibi kavramlar rol oynamaktadır (Pelletier, Fortier, Vallerand ve Tuson, 1995). Bu güdülenme, bahse konu nedenlerden alınan haz ile ilgilidir. Buna örnek olarak bir sporcunun katıldığı sporun tekniklerini öğrenirken yaptığı spordan zevk alması gösterilebilir (Pelletier ve ark., 1995). Ayrıca farklı oyun tekniklerini geliştirerek kişisel doyum alması da buna ilave edilebilir. İçsel güdülenmenin diğer bir aşaması ise, uyarılma yaşamaya yönelik içsel güdülenmedir. Bu güdülenmede bireyin davranışı göstermesindeki amacı, farklı duyguları (estetik deneyimler, eğlence, heyecan gibi) hissetmek arzudur (Vallerand ve ark., 1987).

Aynı zamanda kişinin hür irade duygusunu ve yeterlilik algısını etkileyen her olayın içsel güdülenme üzerinde bir etkiye sahip olduğu ileri sürülmektedir. Dolayısıyla sporcunun şahsi hedeflerini başarması her aksadığında, algılanan yeterlilikte ve içsel güdülenmesinde azalmalar meydana gelecektir. Algılanan yeterliliğin artmasını sağlayan dışsal olaylar, içsel güdülenmeyi arttırabilmektedir. Kişi başarılı olduğunda ya da pozitif geribildirim aldığı zaman yeterlilik hissi artabilir. Kişinin bir durum karşısında güdülenmesinin olmaması, algılanan yetersizliği kolaylaştırmakta ve bundan dolayı içsel güdülenme düzeyi azalmakta ve güdülenmeme düzeyi artmaktadır. Güdülenmeyen içsel olaylar, yetersizlik hissini pekiştirir ve içsel güdülenmeyi olumsuz etkiler (Kazak, 2004; Moralı ve ark., 2004).

Dışsal motive olanlar ise, derece almaya, fazla para kazanmaya, ustasından daha iyi olmaya, sınıf ortamında en iyi olmaya, eğer bunu başaramazsa ailesinin onu cezalandıracağını düşünme, başarısız olma endişesi gibi korku ve kaygı yaşarlar (Deci, 1975). Spor organizasyonlarında birçok dışsal güdüleyici etkenler bulunmaktadır (Ryan, Vallerand, ve Deci, 1984). Kişinin sportif organizelere spor yapma amacıyla katılarak sosyal ortam edinme ve sosyal çevresinde statü kazanma arzusu dışsal güdülenmeye örnek olarak verilebilir (Ryan, 1982). İçsel güdülenme

ve dışsal güdülenme ile ilgili olarak yapılan ilk çalışmalarda, içsel ve dışsal güdülenme toplamalarının güdülenmeyi oluşturacağına inanılıyordu. Ama daha sonraki yapılan çalışmalar, bu güdülenme şekilleri arasında daha karmaşık bir ilişki olduğunu göstermiştir. Sonrasında yapılan çalışmalarda, dışsal güdülenmenin, örneğin bir aktiviteyi maddi kazanç için gerçekleştirmenin içsel güdülenmeyi düşürdüğü gözlemlenmiştir (Vallerand ve diğ., 1987).

Güdülenmeme (Amotivasyon) ise, bireyin sonuç ve hareket arasında bir ilişki kuramadığında ve bu durumdan etkilenmediğinde ortaya çıkar. Ayrıca rekabet ortamının olmaması ve kontrol dışı beklenti hissettiklerinde de meydana gelir (Vallerand ve diğ., 1992; akt. Turhan ve Ağaoğlu, 2011). Güdülenmemiş bireyler hem içsel hem de dışsal olarak motive olamamaktadırlar (Deci ve Ryan, 1985).

Sporda güdülenme ile ilgili olarak yapılan çalışmalar (Alderman, 1980; Alderman ve Wood, 1976; Blais ve diğ., 1985; Gill ve diğ., 1983; Sapp ve Haubenstricker, 1978; Snyder ve Spreitzer, 1979) bütün amatör ve boş zaman sporları için genel olarak içsel ve dışsal güdülenmelerin mevcut olduğundan bahsetmektedir. Ayrıca bahse konu araştırmalar içsel güdülenmenin genellikle dışsal güdülenmeye göre daha önemli olduğunu ortaya koymaktadır.

Sporcuların genel öz yeterlik inançları, spora katılım ve başarı için güdülenmeyi arttırmada önemli bir faktördür. Bandura, bu kavramdan ilk kez 1977'de bahsetmekte ve sosyal öğrenme teorisinde öne çıkardığı kavramlardan biridir. Bandura'ya göre öz yeterlik, bireyin kendisine verilen işi organize edebilme ve başarabilme yeteneği ile ilgili ferdin kendine yönelik değerlendirmesidir (Bandura, 1995).

Öz yeterlilik algısının gelişimini etkileyen süreçleri ise bilişsel, motivasyon, duygusal ve seçim süreci olarak ortaya koymuştur (Bandura, 1998; Bandura, 1994). **Bilişsel süreç:** Kişinin öz yeterlilik algısı, aktivitenin sonunda başarılı olacağı düşüncesine sahipse ve engelleri aşabileceğine inanıyorsa yüksek, yoksa düşük olmaktadır (Bandura, 1994). **Motivasyon Süreci:** Kişi bir ak-

tivitelyi yaparken hedeflediği amaçlarını tanım- lamakta; bunun için ne kadar gayret göstermesi gerektiğini ve karşılaştığı engellere ne kadar süre dayanacağını belirlemektedir (Bandura, 1994). **Seçim Süreci:** Birey görev ve sorumluluk alırken kendi kabiliyet ve yeteneklerine uygun düzeyde olanları tercih etmektedir (Bandura, 1998). **Duygusal Süreç:** Birey gerçekleştirdiği davranışlarla ilgili arzu edilmeyen duyguları hissetmesi (stres, kaygı, depresif duygular, k- tmsel olma, vb. gibi durumlar) z yeterlilik gelişimini olumsuz olarak etkilemekte buna karşılıklı bireyin ortaya koyduğu davranışların olumlu duygular hissetmesini sağlaması da öz yeterlilik algısını olumlu olarak etkilemektedir. Bandura (1994), z yeterlilik inancında bu duygusal süre- cin özellikle, atletik ve diğer fiziksel aktivitelerde etkili rol oynadığından bahsetmektedir.

z yeterlik genellenebilir mi? sorusuna y- nelik düşünceler, daha sonra *genel öz yeterlik* adı verilen yeni bir kavramın araştırılmasına ne- den olmuştur (Scherbaum, Cohen-Charash ve Kern, 2006). Bandura (1997) asıl olarak "göreve özgül öz yeterlilik" inancının yordayıcı değerinin olduğunu ileri sürmüş olmasına rağmen, genel öz yeterlilik kavramı çeşitli araştırma bulgularıyla desteklenmiştir (Eden ve Kinnar 1991; Harri- son ve diğer., 1996; Chen ve diğer., 2000; Scherba- um ve diğer., 2006). Genel z yeterlik, bir kişinin genel olarak stresli ve zorlu yaşam olaylarıyla başa çıkmadaki yeterlik inancını ifade etmekte- dir (Luszczynska ve diğer., 2005). Bu doğrultuda genel öz yeterlik algısı, kişinin zor ve belirsiz görevleri yapabilme ve özel gereksinimleri olan zorluklarla baş edebilme konusundaki yetkinlik- lerine olan kişisel inancı olup, bu inanç kişinin nelere sahip olduğu değil; mevcut yeteneklerle neler yapılabileceğine yönelik inancını nitele- mektedir (Luszczynska ve diğer., 2005).

Bu bağlamda sporcuların genel öz yeterlik inançları önemle incelenmesi gereken bir özel- liktir. Yüksek z yeterlik inancına sahip olan üyelerden oluşan grupların performans düzey- lerinin daha yüksek olduğu kanısı hkimdir. Yük- sek yeterlik inancına sahip olanlar kendileri için daha yüksek hedefler koyarlar, buna bağlı ola-

rak güdülenme düzeyleri artar ve daha iyi per- formans sergilerler (Bandura, 1997; Bray, 2004; Gibson, 1999; Gibson ve diğer., 2000; Guzzo ve diğer., 1993; Myers ve diğer., 2004; Myers ve diğer., 2004; Shea ve Guzzo, 1987). Örneğin spor ile il- gili öz yeterlik inancı yüksek olan bir kişi, sportif aktivitelere faal olarak iştirak eder, antrenmanı- nı yapar, farklı öğrenme stratejileri geliştirir. Bu durum düşünce kalıpları ile duygusal tepkilerini de etkiler (Pajares, 1996).

Polis akademisindeki sportif faaliyetlere ka- tılan öğrenciler üzerinde, literatür incelendiğinde daha önce yapılmış nitel ve nicel düzeyde alış- maya pek rastlanmamaktadır. Nitekim literatürde, sporda güdülenme ile ilgili olarak yapılan alış- malar: Alderman, 1980; Alderman ve Wood, 1976; Blais ve diğer., 1985; Gill ve diğer., 1983; Sapp ve Hau- benstricker, 1978; Snyder ve Spreitzer, 1979; Toros, 2001; Kazak ve diğer., 2002; Moralı ve diğer., 2004; Erdem, 2008; Mumcu, 2011; Yiğit, 2011; Turkey ve Sökmen, 2014). Genel z yeterlik ile ilgili araş- tırmalar ise: Endler ve diğer., 2001; Scholz ve diğer., 2002; Chen ve diğer., 2004; Luszczynska ve diğer., 2005; Luszczynska ve diğer., 2005; Scherbaum ve diğer., 2006; Tian, Hasking ve Phillips, 2007; Aypay, 2010; Yıldıırım ve İlhan, 2010; Sarı ve diğer., 2011; Brink ve diğer., (2012), Song ve Chon, 2012, Karataş, 2013; Uysal ve Kösemen, 2013).

Bu bağlamda yapmış olduğumuz bu çalışma- nın amacı da, Polis Akademisinde ferdi ya da takım sporu yapan öğrencilerin nasıl gdlendiklerini, ihtiyaç duydukları güdülenme kaynaklarının neler olduğunu ve güdülenmeye ihtiyaçları olup olma- dıkları öz yeterlilik inançlarını araştırmaktır.

Bu amaç doğrultusunda řu sorulara cevap aranmıştır: Polis Akademisinde spor yapan đ- rencilerin;

1. Sporda güdülenme ve genel öz yeterlik- leri ne düzeydedir?
2. Sporda güdülenme ve genel öz yeter- likleri; sınıf ve ferdi olarak ya da takım halinde sportif etkinliğe katılma değiş- kenlerine göre farklılaşmakta mıdır?
3. Spor yapan öğrencilerin genel öz yeter- likleri sporda güdülenmelerini yorda- maktadır mıdır?

YÖNTEM

Polis Akademisi öğrencilerinin genel öz yeterlik inançları ve sporda güdülenme kaynaklarını incelemek amacıyla yapılan $**p<0.01$. Araştırmanın $**p<0.01$. Polis Akademisi öğrencilerinin genel öz yeterlik inançları ve sporda güdülenme düzeyleri; $**p<0.01$. ise, ferdi olarak ya da takım halinde sportif etkinliğe katılma ve sınıf durumlarıdır.

Araştırma Grubu: Araştırmanın çalışma grubunu, Polis Akademisi'nde 2012 yılında öğrenim gören 18-25 yaş grubuna mensup, 1 ile 8 yıl arası ilgili spor dalıyla uğraşan ve bireysel (Karate, Judo, tekvando, boks, güreş, masa tenisi, yüzme, tenis, atletizm, badminton, aikido, kickboks, wing tsun, atıcılık, jimnastik, satranç) ve takım (futbol, basketbol, voleybol, buz hokeyi ve hentbol) spor branşlarında sportif faaliyetlere katılan 314 erkek öğrenci oluşturmaktadır.

Verileri Toplama Araçları: Çalışmaya katılan öğrencilerden veriler; Kişisel Bilgi Formu, Genel Öz Yeterlik ve Sporda Güdülenme Ölçeği uygulanarak toplanmıştır.

Kişisel Bilgi Formu

Bağımsız değişkenler ile ilgili bilgi toplamak üzere, araştırmacı tarafından geliştirilen kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Bu formda sınıf ve ferdi olarak ya da takım halinde sportif etkinliğe katılma ile ilgili sorular yer almaktadır.

Tablo 1. Araştırmaya katılan öğrencilere ait kişisel bilgiler

Değişkenler	n	%	
Sınıf	1.Sınıf	78	24.8
	2. Sınıf	76	24.2
	3. Sınıf	77	24.5
	4. Sınıf	83	26.4
Ferdî olarak ya da takım halinde sportif etkinliğe katılma	Ferdî	152	48.4
	Takım	162	51.6
Toplam	314	100	

Tablo 1'de görüldüğü gibi araştırmaya katılan 314 öğrencini; Sınıf değişkenine göre en büyük grubu 4. Sınıftakiler, en küçük grubu ise, 2. sınıftakiler oluşturmaktadır. Ferdî olarak ya da takım halinde sportif etkinliğe katılma değişkenine göre örneklem grubunun çoğunluğu takım sporu yapan öğrencilerden oluşmaktadır.

Genel Öz Yeterlik Ölçeği

Bu araştırmada katılımcıların genel öz yeterlik algılarının seviyesini tespit etmek için, Jerusalem ve Schwarzer tarafından 1981 yılında geliştirilmiş olan "Genel Öz Yeterlik Ölçeği" (General Perceived Self-Efficacy Scale-GSE) kullanılmıştır. Orijinali Almanca olan ölçeğin Türkçeye çevirisi Yeşilay (1996) tarafından yapılmıştır. Ölçekte "Yeni bir durumla karşılaştığımda ne yapmam gerektiğini bilirim" ya da "Bana karşı çıktığımda kendimi kabul ettirecek çare ve yolları bulurum" gibi on ifade yer almakta ve bu maddeler tek faktör altında toplanmaktadır. İnternet'ten de temin edilebilen ölçek (<http://userpage.fu-berlin.de/~health/turk.htm>), 29 farklı dile çevrilmiştir ve değişik ülkelerden on binlerce katılımcı üzerinde uygulanmıştır (General Perceived Self Efficacy Scale, 2007). Ölçeğin yüksek derecede güvenilirliğe, geçerliliğe ve yapısal geçerliliğe sahip olduğu birkaç çalışma ile doğrulanmıştır (Leganger vd, 2000; Schwarzer vd., 1997 / a; Schwarzer ve Born, 1997; Schwarzer vd, 1997 / b; Schwarzer vd, 1999). Beş farklı ülkeden denekler üzerinde yaptığı araştırma sonucuna göre Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısı 0,79 ile 0,90 arasında değişmekte, Türk öğrenciler üzerinde ise Cronbach Alfa değeri 0,82 olarak bulunmuştur (Luszczynska vd, 2005). Türkiye'de yapılan araştırmalarda (Tayfur, 2005) ölçeğin yüksek derecede güvenilir olduğunu (Cronbach Alfa=0,88) (Akt. Sığırı, Tabak ve Güngör, 2010) ve Sığırı, Tabak ve Güngör, (2010) ise ölçeğin güvenilirlik değeri (Cronbach Alfa=0,87 olarak belirlemişlerdir. Bu araştırmada da Cronbach Alfa değerinin .89 olduğu tespit edilmiştir.

Sporda Güdülenme leği

Sporda Güdülenme leği-SG (Sport Motivation Scale-SMS), bilişsel değerlendirme kuramına dayanmaktadır ve Pelletier, Fortier, Vallerand ve Tuson (1995) tarafından geliştirilmiştir. SG, "niçin spor yapıyorsunuz?" sorusu temel alınarak sunulmuş maddelere verilen yanıtların derecesine göre, kişinin spor ortamındaki içsel, dışsal güdülenme ve güdülenmeme düzeyini belirleyerek bireyin güdülenmesinin kaynağını ortaya koymaktadır. Ölçek, yargıların yedi değerlendirme basamağına göre yapıldığı 28 maddeden oluşmakta ve yedi alt leği içermektedir.

Ölçeğe ilişkin alt ölçekler; 1) bilmek için içsel güdülenme, 2) başarmak için içsel güdülenme, 3) uyarın yaşamak için içsel güdülenme, 4) dışsal düzenleme, 5) ie atım, 6) zdeşim ve 7) gdlenmemedir. Bilmek, başarmak ve uyarın yaşama alt ölçekleri içsel güdülenme, dışsal düzenleme, ie atım, özdeşim alt ölçekleri dışsal güdülenme ile ilgili alt ölçeklerdir.

Ölçeğin geçerlik çalışmasında yapılan temel bileşenler faktör analizi sonrası alt ölçekler toplam varyansın %60'ını açıklamıştır. Madde ayırt ediciliği için alt ölçeğin her birindeki maddelerin madde-toplam test korelasyonlarına baktığında, değerlerin pozitif ve yüksek olduğu belirlenmiştir. Cronbach alfa ile hesaplanan iç tutarlılık değerleri incelendiğinde, bilmek-başarmak için içsel güdülenmede .88, uyarın yaşamak için içsel güdülenmede .73, ie atımda .82, zdeşimde .72, dışsal düzenlemede .74, güdülenmeme alt ölçeğinde ise .70 olduğu belirlenmiştir. Farklı zamanlardaki uygulamalar arasındaki tutarlılığı belirlemek için 4 hafta ara ile yapılan test tekrar test korelasyon katsayılarının .52 ile .91 arasında değiştiği bulunmuştur (Kazak, 2004). Bu araştırmada da Cronbach Alfa değerleri bilmek-başarmak için içsel güdülenme

de .89, uyarın yaşamak için içsel güdülenmede .72, ie atımda .58, zdeşimde .77, dışsal düzenlemede .82, güdülenmeme alt ölçeğinde ise .75 olduğu tespit edilmiştir.

Verilerin Toplanması: Araştırmacı, araştırma grubunu oluşturan Polis Akademisi'nde bulunan öğrencilerle ilgili Emniyet Genel Mdrlğ Eğitim Daire Başkanlığına yazılı dilekçeyle başvurarak izin almış ve Polis Akademisi idarecilerinin uygun grdđđ zamanda sabah yoklama saati içinde uygulanmıştır. Araştırma grubunu oluşturan öğrencilere araştırmanın amacı ve ilgili bilgiler Polis Akademisi'nin çeşitli sınıflarına devam eden öğrencilere aktarılmıştır. Araştırmaya gönüllü olmayan öğrenciler alınmamıştır. Öğrencilerden "Kişisel Bilgi Formu", "Genel z Yeterlik leği" ve "Sporda Güdülenme leği" ni doldurmaları istenmiştir. Uygulama yaklaşık 30 dakika sürmüştür.

Verilerin Analizi: Anket ile toplanan veriler, bilgisayar ortamına aktarılarak ve "SPSS 16" programı kullanılarak analiz edilmiştir. Verilerin değerlendirilmesinde Pearson Korelasyon Katsayısı, tek yönlü varyans ve t-testi analizleri yapılmıştır.

BULGULAR

Bu blimde araştırmaya katılan öğrencilere ait kişisel bilgilerle, öğrencilerin genel öz yeterlik ve sporda güdülenme puanlarının bazı değerkenlere göre tek yönlü varyans ve bağımsız gruplar için t-testi ile incelenmesine yönelik bulgulara yer verilmiştir.

Öğrencilerin genel öz yeterlik inançlarının ferdi olarak ya da takım halinde sportif etkinliğe katılmaya göre farklılık gösterip göstermediği bağımsız gruplar için t-testi yöntemiyle incelenmiştir. Analiz sonuçları Tablo 2'de sunulmuştur.

Tablo 2. Araştırmaya katılan öğrencilerin öz yeterlilik inançlarının ferdi olarak ya da takım halinde sportif etkinliğe katılmaya göre t-testi ile incelenmesine yönelik bulgular

Ferdiler olarak ya da takım halinde sportif etkinliğe katılma		n	S	sd	t	p	
z yeterlilik	Ferdi	152	29.86	6.10	312	1.42	.156
	Takım	162	30.79	5.47			

Tablo 2 incelendiğinde, öğrencilerin genel öz yeterlik inançlarının ferdi olarak ya da takım halinde sportif etkinliğe katılmaya göre anlamlı bir farklılığa sahip olmadığını göstermektedir.

Öğrencilerin genel öz yeterlik inançlarının sınıf seviyelerine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini ortaya koymak amacıyla tek yönlü varyans analizi (ANOVA) uygulanmış ve elde edilen sonuçlar Tablo 3'de verilmiştir.

Tablo 3'de görüldüğü gibi, öğrencilerin genel öz yeterlik puanlarının sınıfa göre anlamlı bir farklılığa sahip olduğu saptanmıştır [F(3-310) = 4.201, p<0.01]. Sınıflar arasındaki farkların hangi sınıflar arasında olduğunu bulmak amacıyla

Bonferroni testi yapılmış ve 4. Sınıfların genel öz yeterlik inançlarının (=31.53) 2.Sınıflardan (=29.12) daha yüksek olduğu saptanmıştır.

Öğrencilerin sporda güdülenme kaynaklarının ferdi olarak ya da takım halinde sportif etkinliğe katılmaya göre farklılık gösterip göstermediği bağımsız gruplar için t-testi yöntemiyle incelenmiştir. Analiz sonuçları Tablo 4'de sunulmuştur.

Tablo 4 incelendiğinde, öğrencilerin sporda güdülenme kaynaklarından bilmek-başarmak için içsel güdülenme boyutu ile ferdi olarak ya da takım halinde sportif etkinliğe katılma arasında anlamlı bir farklılığa sahip olduğu saptanmıştır. Branşlar arasındaki farkların hangi branşlar

Tablo 3. Araştırmaya katılan öğrencilerin genel öz yeterlik inançlarının sınıfa göre tek yönlü varyans ile incelenmesine yönelik bulgular

	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Genel Öz Yeterlik	Gruplararası	410.47	3	136.82	4.201	.006*
	Grupici	10096.07	310	32.57		

*p<0.01.

Tablo 4. Araştırmaya katılan öğrencilerin sporda güdülenme kaynaklarının ferdi olarak ya da takım halinde sportif etkinliğe katılmaya göre t-testi ile incelenmesine yönelik bulgular

Sporda Güdülenme alt ölçükleri	Ferdi olarak ya da takım halinde sportif etkinliğe katılma	n	S	sd	T	p	
Güdülenmeme	Ferdi	152	10.24	5.71	312	1.161	.098
	Takım	162	11.34	5.97			
Bilmek-başarmak için içsel güdülenme	Ferdi	152	35.95	11.86	312	1.97	.049*
	Takım	162	33.43	10.84			
Uyaran yaşamak için içsel güdülenme	Ferdi	152	17.68	5.29	312	1.67	.096
	Takım	162	18.67	5.20			
Dışsal için dışsal güdülenme	Ferdi	152	13.02	6.39	312	1.24	.218
	Takım	162	13.90	6.17			
İçe atım için dışsal güdülenme	Ferdi	152	20.13	5.60	312	1.55	.122
	Takım	162	19.16	5.50			
Özdeşim için dışsal güdülenme	Ferdi	152	15.89	8.92	312	.15	.882
	Takım	162	16.01	5.70			

*p<0.05.

arasında olduğunu bulmak amacıyla Bonferroni testi yapılmış ve ferdi olarak sportif etkinliğe katılan öğrencilerin sporda güdülenme kaynaklarından bilmek-başarmak için içsel güdülenme boyutunun (=35.95), takım halinde sportif etkinliğe katılan öğrencilerden (=33.43) daha yüksek olduğu saptanmıştır.

Öğrencilerin sporda güdülenme kaynaklarının sınıf seviyelerine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini ortaya koymak amacıyla tek yönlü varyans analizi (ANOVA) uygulanmış ve elde edilen sonuçlar Tablo 5'de verilmiştir.

Tablo 5'de görüldüğü gibi, öğrencilerin güdülenmeme, bilmek-başarmak ve uyarın yaşamak için içsel güdülenme ile ie atım ve özdeşim için dışsal güdülenme puanlarının sınıflara göre anlamlı bir farklılığa sahip olmadığını göster-

miştir. Öğrencilerin dışsal için dışsal güdülenme puanı [$F(3-310) = 2.786, p < 0.05$] açısından sınıflara göre anlamlı farklılık grlmştir. Sınıflar arasındaki farkların hangi gruplar arasında bulmak amacıyla Bonferroni testi yapılmış ve dışsal için dışsal güdülenme puanı 4.Sınıfların (=14.54) 2.Sınıflara (=12.08) göre daha fazla olduğu saptanmıştır.

Tablo-6'nın incelenmesinden öğrencilerin güdülenmeme ve genel öz yeterlik puanları arasında anlamlı ilişki olmadığı grlmştir. Bilmek-başarmak için içsel güdülenme ($r=0.251, p < .01$), uyarın yaşamak için içsel güdülenme ($r=0.211, p < .01$), dışsal için dışsal güdülenme ($r=0.195, p < .01$), ie atım için dışsal güdülenme ($r=0.186, p < .01$), özdeşim için dışsal güdülenme ($r=0.221, p < .01$) ve genel öz yeterlik puanları

Tablo 5. Araştırmaya katılan öğrencilerin sporda güdülenme kaynaklarının sınıfa göre tek yönlü varyans ile incelenmesine yönelik bulgular

Sporda Güdülenme alt lekleri	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p
Güdülenmeme	Gruplararası	37.77	3	12.59	.364	.779
	Grupici	10716.77	310	34.57		
	Toplam	10754.54	313			
Bilmek-başarmak için içsel güdülenme	Gruplararası	345.84	3	115.28	.886	.448
	Grupici	40319.62	310	130.06		
	Toplam	40665.47	313			
Uyarın yaşamak için içsel güdülenme	Gruplararası	43.56	3	14.52	.522	.667
	Grupici	8617.59	310	27.80		
	Toplam	8661.15	313			
Dışsal için dışsal güdülenme	Gruplararası	324.47	3	108.16	2.786	.041*
	Grupici	12033.78	310	38.81		
	Toplam	12358.24	313			
ie atım için dışsal güdülenme	Gruplararası	31.96	3	10.65	.342	.795
	Grupici	9643.19	310	31.10		
	Toplam	9675.15	313			
Özdeşim için dışsal güdülenme	Gruplararası	31.70	3	10.57	.190	.903
	Grupici	17212.58	310	55.52		
	Toplam	17244.28	313			

* $p < 0.05$.

Tablo 6. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Sporda GÜdülenme Kaynakları ve Genel Öz Yeterlik İnançları Arasındaki Korelasyon

	1	2	3	4	5	6	7
Güdülenmeme (1)	1						
Genel Öz yeterlik (2)	.015	1					
Bilmek-başarmak için içsel güdülenme (3)	.000	.251**	1				
Uyaran yaşamak için içsel güdülenme (4)	.025	.211**	.644**	1			
Dışsal için dışsal güdülenme (5)	.251**	.195**	.546**	.498**	1		
İçe atım için dışsal güdülenme (6)	-.087	.186**	.641**	.594**	.423**	1	
Özdeşim için dışsal güdülenme (7)	.056	.221**	.538**	.534**	.563**	.454**	1

**p<0.01.

arasında düşük düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Bu değişkenler arasında pozitif bir ilişkinin olması da, öğrencilerin bilmek-başarmak ve uyaran yaşamak için içsel güdülenme ile dışsal, içe atım ve özdeşim için dışsal güdülenme puanları arttığında genel öz yeterlik puanlarının da, artma eğiliminde olacağını göstermektedir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Polis Akademisinde ferdi olarak ya da takım halinde sportif etkinliğe katılan öğrencilerin genel öz yeterlik düzeylerinin 4'ncü sınıfların 2'nci sınıflara göre daha yüksek düzeyde olduğu saptanmıştır. Araştırmalarda (Aypay, 2010; Scholz ve diğ., 2002, Altunçekiç ve diğ., 2005; Kozcu-Çakır ve Senler, 2007; Fırat, 2010; Oğuz, 2012) öğrenim düzeyi yükseldikçe ve yaş arttıkça öz yeterlik düzeyleri arttığı tespit edilmiş olması bu bulguyu desteklemektedir. Bu durum, bir davranışın başarı ile yapılmasında, kişinin sahip olduğu genel öz yeterlik inancının, o davranışın yapılmasını etkilediğini ortaya çıkarmaktadır. Bu doğrultuda 4'ncü sınıfların genel öz yeterlik algısı, zor ve belirsiz görevleri yapabilme ve özel gereksinimleri olan zorluklarla baş edebilme konusundaki yetkinliklerine olan kişisel inancı

artırmış, mevcut yeteneklerle neler yapılabileceğine (Luszczynska ve diğ., 2005) yönelik inancını göstermektedir. 2'nci sınıflarda ise başarısız olum düşünceyle kaygı ve stres yaşamaları (Deci, 1975) genel öz yeterlik inanç düzeylerinin düşük olmasına neden olabilir.

Güdülenme açısından, alt ölçek bilmek-başarmak için içsel güdülenme ile ferdi olarak ya da takım halinde sportif etkinliğe katılma arasında anlamlı fark bulunmuştur. Ferdi olarak sportif faaliyetlere katılanların takım halinde sportif faaliyetlere katılanlara göre daha yüksek düzeyde bilmek-başarmak için içsel güdülenme yaşadığı tespit edilmiştir. Bilmeye yönelik güdülenme bir aktiviteyi öğrenmekten, araştırmaktan veya anlamaya çalışmaktan alınan zevkle ilgilidir. Bu nedenle ferdi olarak spor yapanların uğraştığı sporla ilgili heyecan duyması, kişisel yeterlilik algısı, merak, araştırma, daha fazla bir şey bilme, yeni antrenman tekniklerini keşfetme, daha önce denemediği antrenman tekniklerini öğrenme ve performansı geliştirirken yeni yöntemler keşfetme gibi etkenler haz verdiği için daha fazla güdülenme yaşanmasına sebep olabilir (Kazak, 2004). Bir aktivitenin içsel olarak güdüleyici olabilmesi için, yeterli düzeyde meydan okuma oluşturmaması, ilgi çekici olması, geri bildirim

olması ve insanların kendi istedikleri gibi yapabilmelerine olanak sağlaması bakımından ferdi olarak spor yapanlar, takım sporlarında olanlara göre daha fazla güdülenme yaşayacakları düşünülmektedir.

Dışsal için dışsal güdülenme ile sınıf arasında anlamlı fark bulunmuştur. 4'nc sınıfların 2. Sınıflara göre daha yüksek düzeyde dışsal için dışsal güdülenme yaşadığı tespit edilmiştir. 4'nc sınıfların uğraştıkları spor ile ilgili daha fazla ödüllendirilmek istemeleri ve takımın en kıdemlileri olmaları nedeniyle, idareci ve antrenör tarafından daha fazla baskı hissetmeleri ve kendi değerini gösterme gibi etkenler daha fazla dışsal güdülenme yaşamalarına etken nedenler olabilir.

Güdülenme ve genel öz yeterlik arasında anlamlı, pozitif ve düşük düzeyde bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Güdülenme puanı arttıkça genel öz yeterlik puanları artmaktadır. Sporcuların z yeterlik inançları, spora katılım ve başarı için güdülenmeyi arttırmada önemli bir faktör olduğu görülmektedir. Kişilerde genel öz yeterlik

algısı güçlendikçe hedefler de yükselmekte ve bu hedeflere ulaşma yolundaki çabalar da artmaktadır.

Sonuç olarak bu çalışmanın bulguları, sportif faaliyetlere katılan öğrencilerin öğrenme, performans ve güdülenmelerini nasıl destekleyebileceklerine ilişkin pratik yöntemler ve öneriler sağlamaktadır. Genel z yeterliğin, öğrencilerin davranışlarına ve başarılarına olan etkisi göz önünde bulundurulduğunda, genel öz yeterlik düzeylerinin arttırılmasına yönelik yolların bilinmesi önemlidir. Antrenörler, ğrenciyi başarıya götürecek yeni antrenman teknikleri öğreterek ve etkin öğrenme ortamları oluşturarak, onların genel öz yeterlik düzeylerini arttırabilir.

Yazışma Adresi (Corresponding Address):

Dr. Savaş şANLI

Polis Akademisi Başkanlığı

savassanli89@gmail.com

0 505 349 0 385

Adres: Aydınlar Mahallesi, Cahit Sıtkı Sokak 31/4
ankaya/Ankara

KAYNAKLAR

1. **Alderman RB.** (1980). Strategies for Motivating Young Athletes. In W. F. Starub (Ed.), *Sport Psychology: An Analysis of Athlete Behavior* (136-148). NY: Movement.
2. **Alderman RB, Wood NL.** (1976). An analysis of incentive motivation in young canadian athletes. *Canadian Journal of Sport Sciences*, 1, 169-176.
3. **Altuneki A, Yaman S, Koray O.** (2005). ğretmen adaylarının z-yeterlik inan düzeyleri ve problem özme becerileri üzerine bir araştırma (Kastamonu ili rneği). *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 13 (1), 93-102.
4. **Aypay A.** (2010). Genel z yeterlik leği'nin (gy) trke'ye uyarlama alışması. İnn Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 11 (2), 113-131.
5. **Bandura A.** (1977). Self-efficacy: Toward a unifying theory of behavioral change. *Psychological Review*, 84(2), 191-215.
6. **Bandura A.** (1994). *Self-efficacy*. *Encyclopedia of Human Behavior*. (VS Ramachaudran, Ed), (Cilt 4). New York. Academic Press, 71-81.
7. **Bandur A.** (1995). *Exercise of Personal And Collective Efficacy in Changing Societies*. (A. Bandura Ed.), *Self-Efficacy In Changing Societies*. s.1-45. New York: Cambridg University Press.
8. **Bandura A.** (1997). *Self-efficacy: The Exercise of Control*. New York: W. H. Freeman Company.
9. **Bandura A.** (1998). Health promotion from the perspective of social cognitive theory. *Psychology and Health*, 13, 623-649.
10. **Blais MR, Vallerand RJ, Pelletier LG, Mongeau C.** (1985). *The Intrinsic-Extrinsic Motivation Conceptualization: Looking At Its External Validity In The Sport Environment*. Paper Presented At The Annual Conference Of The Canadian Society For Psychomotor Learning and Sport Psychology, Montreal.
11. **Bray SR.** (2004). Collective efficacy, group goals and group performance of a muscular endurance task. *Small Group Research*, 35, 230-238.
12. **Brink E, Alsen P, Herlitz J, Kjellgren K, Cliffordson C.** (2012). General self-efficacy and health-related quality of life after myocardial infarction. *Psychology, Health & Medicine*, 17(3): 346-355.
13. Chen G, Gully SM, Kilcullen RN ve Whiteman JA. (2000). Examination of relationships among trait-like individual differences, state-like individual differences, and learning performance. *Journal of Applied Psychology*, 85(6), 835-847.

14. **Chen G, Gully SM, Eden D.** (2004). General self-efficacy and self-esteem: toward theoretical and empirical distinction between correlated self-evaluations. *Journal of Organizational Behavior*, 25, 375-395.
15. **Deci EL.** (1975). *Intrinsic Motivation*. New York: Plenum.
16. **Deci EL, Ryan RM.** (1985). *Intrinsic Motivation And Self-Determination In Human Behavior*. New York: Plenum.
17. **Eden D, Kinnar J.** (1991). Modeling Galatea: Boosting self-efficacy to increase volunteering. *Journal of Applied Psychology*, 76(6), 770.
18. **ISO 690**
19. **Endler NS, Speer RL, Johnson RM, Flett GL.** (2001). General Self-Efficacy and Control in Relation to Anxiety and Cognitive Performance. *Social Spring*, 20(1): 36-52.
20. **Erdem M.** (2008). *Amerikan Futbolu Sporcularında Sporda Güdülenme Ölçeğinin Geliştirilmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
21. **Esentürk OK.** (2014). *Lise Düzeyinde Öğrenim Gören ve Okullararası Spor Müsabakalarına Katılan Sporcu Öğrencilerin Güdülenme ve Saldırganlık Düzeylerinin İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
22. **Firat Durdukoca Ş.** (2010). Sınıf öğretmeni adaylarının akademik özyeterlik algılarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Dergisi*, 10(1), 69-77.
23. **Gibson CB.** (1999). Do they do what they believe they can? Group efficacy and group effectiveness across tasks and cultures. *Academy of Management Journal*, 42, 138-152.
24. **Gibson CB, Randel AE ve Early PC.** (2000). Understanding group efficacy. *Group and Organization Management*, 25, 67-98.
25. **Gill DL, Gross JB, Huddleston S.** (1983). Participation motivation in youth sports. *International Journal of Sport Psychology*, 14, 1-14.
26. **Gist ME.** (1987). Self efficacy: Implications for organizational behavior and human resource management. *Academy of Management Review*, 12, 472-485.
27. **Gould D.** (1982). Sport psychology in the 1980's: status, direction and challenge in youth sports research. *Journal of Sport Psychology*, 4, 203-218
28. **Guzzo AR, Yost RP, Campbell JR, Shea PG.** (1993). Potency in groups: Articulating a construct. *British Journal of Social Psychology*, 32, 87-106.
29. **Guest SM, White SA.** (2001). A Cross- Situational Investigation Of Goal Orientations And Perceived Motivational Climate In A Physical Education Class And Organized Sport Setting. *International Journal Of Sport Psychology*, 1, 101-116.
30. **Harrison JK, Chadwick M, Scales M.** (1996). The relationship between cross-cultural adjustment and the personality variables of self-efficacy and self-monitoring. *International Journal of Intercultural Relations* 20.2 (1996): 167-188.
31. **Haycock LA, McCarthy P, Skay CL.** (1998). Procrastination in college students: The role of self-efficacy and anxiety. *Journal of Counseling and Development*, 76, 317-324.
32. **Karataş K.** (2013). Öğretmen Adaylarının Öz Yönetimli Öğrenmeye Hazırbulunuşluklarının Eleştirel Düşünme Eğilimleri, Genel Öz Yeterlikleri ve Akademik Başarıları Açısından Yordanması. Yüksek Lisans Tezi. **İzmir:** Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
33. **Kazak Z, Morali S, Doğan B.** (2002). *VII. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi: Sporcuların güdüsel yönelimlerinin öngörücüleri olarak: hedef yönelimi, sportif yeterlik ve yaşam doyumu*. 27-29 Ekim, Antalya.
34. **Kazak Z.** (2004). Sporda güdülenme ölçeği -sgö-'nin türk sporcuları için güvenilirlik ve geçerlik çalışması. *Hacettepe Spor Bilimleri Dergisi*, 15(4),191-206.
35. **Kozcu-Çakır N, Senler B.** (2007). *16. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi: Fen bilgisi ve sınıf öğretmenliği anabilim dalında öğrenim gören öğretmen adaylarının öz-yeterlik inançlarının belirlenmesi (Muğla Üniversitesi Örneği)*. Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, 5-7 Eylül 2007.
36. **Luszczynska A, Gibbons FX, Piko B, Tekozel M.** (2004) Self-regulatory cognitions, social comparisons, perceived peers' behaviors as predictors of nutrition and physical activity: A comparison among adolescents in Hungary, Poland, Turkey and USA. *Psychology and Health*, 19 (5), 577-593.
37. **Luszczynska A, Scholz U, Schwarzer R.** (2005). The general self-efficacy scale: Multicultural validation studies. *The Journal of Psychology*, 139(5), 439-457.
38. **Luszczynska A, Gutierrez-Dona B, Schwarzer R.** (2005). General self-efficacy in various domains of human functioning: evidence from five countries. *International Journal Of Psychology*, 40(2): 80-89.
39. **Morali S, Doğan B, Toros (Kazak) Z, Engür M.** (2004). Sporcuların güdüsel yönelimlerinin empatik davranım biçimleri açısından değerlendirilmesi. *Ege Üniversitesi Performans Dergisi*, 10(1), 1-9.
40. **Mumcu HE.** (2011). Açık ve Kapalı Beceri Gerektiren Sporları İcra Eden Sporcuların Kişilik Tiplerinin Güdülenmeleri Üzerine Etkisi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı.
41. **Murray HA.** (1938). *Explorations in Personality*. New York: Oxford University Press.
42. **Myers ND, Feltz DL, Short SE.** (2004). Collective efficacy and team performance: A longitudinal study of collegiate football teams. *Group Dynamics: Theory, Research and Practice*, 8, 126-138.
43. **Myers ND, Payment CA, Feltz DL.** (2004). Reciprocal relationships between collective efficacy and team performance in women's ice hockey. *Group Dynamics: Theory, Research and Practice*, 8, 182-195.
44. **Oğuz A.** (2012). Academic self-efficacy beliefs of prospective primary school teachers. *Anadolu Journal of Educational Sciences International*, 2(2), 15-28.

45. **Pajares F.** (1996). Self-efficacy beliefs in academic settings. *Review of Educational Research* 66(4), 543-578.
46. **Pelletier LG, Fortier MS, Vallerand RJ, Tuson KM.** (1995). Toward a new measure of intrinsic motivation, extrinsic motivation, and amotivation in sports: The Sport Motivation Scale (SMS). *Journal of Sport ve Exercise Psychology*, 17, 35-53.
47. **Ryan RM.** (1982). Control and information in the intrapersonal sphere: An extension of cognitive evaluation theory. *Journal of Personality and Social Psychology*, 43, 450-461.
48. **Ryan RM, Vallerand RJ, Deci EL.** (1984). Intrinsic Motivation In Sport: A Cognitive Evaluation Theory Interpretation. (WF Straub and J. M. Williams Eds.). *Cognitive Sport Psychology*, Lansing N. Y.: Sport Science Associates, 231-242.
49. **Sapp M, Haubensticker J.** (1978). *Motivation For Joining And Reasons For Not Continuing In Youth Sports Programs In Michigan*. Paper Presented At The Annual Conference Of The American Association For Health, Physical Education and Recreation, Kansas City, Mo.
50. **Sarı İ, Yeniğün Ö, Altıncı EE, Öztürk A.** (2011). Temel psikolojik ihtiyaçların tatmininin genel öz yeterlik ve sürekli kaygı üzerine etkisi (Sakarya Üniversitesi Spor Yöneticiliği Bölümü Örneği). *Sportmetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 9 (4), 149-156.
51. **Scherbaum CA, Cohen-Charash Y, Kern MJ.** (2006). Measuring. General Self-Efficacy: A Comparison of Three Measures Using Item Response Theory. *Educational and Psychological Measurement*, 66(6), 1047-1063.
52. **Scholz U, Gutierrez- Dona B, Sud S, Schwarzer R.** (2002). Is general self efficacy a universal construct? *European Journal of Psychological Assessment*, 18 (3), 242-251.
53. **Schwarzer R, Jerusalem M.** (1995). *Generalized Self-Efficacy Scale*. (J Weinman, S Wright, M Johnston, Eds.), Measures In Health Psychology: A User's Portfolio. Causal And Control Beliefs, pp. 35-37. Windsor, Uk: Nfer-Nelson.
54. **Shea GP ve Guzzo RA.** (1987). Group effectiveness: What really matters? *Sloan Management Review*, 28, 25-31.
55. **Sığırı Ü, Tabak A, Güngör H.** (2010). Öz yeterliğin dönüştürücü liderlik üzerine etkisi: kamu sektöründe bir araştırma. İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 9 (17), 51-66.
56. **Snyder EE ve Spreitzer E.** (1979). Orientations toward sport: Intrinsic, normative and extrinsic. *Journal of Sport Psychology*, 1, 170-175.
57. **Song, Z, Chon, K.** (2012). General self-efficacy's effect on career choice goals via vocational interests and person-job fit: A mediation model. *International Journal of Hospitality Management*, 31: 798- 808.
58. **Tian PSO, Hasking P, Phillips L.** (2007). A Comparison of general self-efficacy and drinking refusal self-efficacy in predicting drinking behavior. *The American Journal of Drug and Alcohol Abuse*, 33, 833-841.
59. **Toros T.** (2001). Elit ve Elit Olmayan Erkek Basketbolcularda Hedef Yönelimi, Güdüsel (Motivasyonel) İklim ve Hedeflerin Özgünlük ve Güçlük Derecesi Özelliklerinin Yaşam Doyumuna Etkisi. Yüksek Lisans Tezi. Mersin: Mersin Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı.
60. **Toros T.** (2005). Genç basketbolcuların oyunda kalma süreleri ile hedef perspektif yaklaşımı, yaşam doyum ve algılanan motivasyonel iklim arasındaki ilişki. *Hacettepe Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 16(2), 50-63.
61. **Turhan E, Ağaoğlu E.** (2011). Ortaöğretim Alan Öğretmenliği Tezsiz Yüksek Lisans Programı ve Eğitim Fakültesi 4. Sınıfta Öğrenim Gören Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Motivasyon Düzeyleri -Akdeniz, Anadolu, Dumlupınar ve Fırat Üniversiteleri Örneği-. *e-Journal of New World Sciences Academy*, 6 (2), 27 Kasım 2014, http://www.newwsa.com/download/gecici_makale_dosyaları/NWSA-4906-1-9.pdf.
62. **Turkay H, Sökmen T.** (2014). Beden eğitimi ve spor bölümü öğrencilerinin sporda güdülenme kaynakları ve stresle başa çıkma tarzları. İnönü Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 1(3), 1-9.
63. **Uysal İ, Kösemen S.** (2013), Öğretmen Adaylarının Genel Öz-Yeterlik İnançlarının İncelenmesi, *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 2(2).
64. **Vallerand RJ, Deci EL, Ryan RM.** (1987). Intrinsic Motivation in Sport. (K Pandolf, Ed.), *Exercise and Sport Science Reviews* (Vol. 15, 389-425). New York. Macmillan.
65. **Vallerand RJ, Bissonnette R.** (1992). Intrinsic, extrinsic, and amotivational styles as predictors of behavior: A prospective study. *Journal of Personality*, 60, 599-620.
66. **Vallerand R, Losier G.** (1999). An integrative analysis of intrinsic and extrinsic motivation in sport. *Journal of Applied Sport Psychology*, 11, 142-169.
67. **Weiss MR, Bredemeier BJ.** (1983). Developmental sport psychology: A theoretical perspective for studying children in sport. *Journal of Sport Psychology*, 5, 216-230.
68. **White SA, Kavussanu M, Tank Kari M, Wingate J.** (2004). Perceived parental beliefs about the causes of success in sport: relationship to young athletes' achievement goals and personal beliefs. *Scandinavian Journal Of Medicine And Science In Sport*, 14, 57-6.
69. **Yetim A.** (2011). *Sosyoloji ve Spor*, Ankara: Berikan Yayınevi.
70. **Yıldırım F, İlhan İÖ.** (2010). Genel öz yeterlilik ölçeği Türkçe formunun geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 21 (4), 301-308.
71. **Yiğit AY.** (2011). Orta Öğretimde Okullar Arası Spor Müsabakalarına Katılan Öğrencilerin Güdülenme Düzeyleri. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Ana Bilim Dalı.